

ANDTS-plan

Alkohol Narkotika Dopning Tobak Spel om pengar

Inledning

Under gymnasieåldern kommer många ungdomar i kontakt med alkohol, narkotika, tobak, dopning och spel om pengar. Detta orsakar inte bara skador och problem för den enskilda individen och deras familj utan påverkar hela skolans arbetsmiljö tex när det gäller trygghet och studiero, säkerhet och öppenhet. Det är viktigt att all personal på Rudbeck läser igenom detta dokument samt diskuterar innehållet. Skolan ska, tillsammans med elever och vårdnadshavare/god man, arbeta förebyggande gällande ANDTS. Vid misstanke om narkotikabruk eller konstaterat narkotikabruk samarbetar skolan med vårdnadshavare/god man, socialtjänst, beroendemottagningen och i vissa fall polis. Vårdnadshavare/god man är mycket viktiga i arbetet kring en elev och därför är skolan mån om ett gott samarbete under hela gymnasietiden.

Vision

Vår vision med det förebyggande arbetet på Rudbeck är att ge våra elever förutsättningar för goda levnadsvanor. Genom ett aktivt arbete med att förebygga, upptäcka och ingripa mot ANDTS vill vi tillsammans med elever, föräldrar och förebyggande enheten i Sollentuna kommun stötta våra ungdomar till en hälsofrämjande skolgång.

Mål

Rudbeck följer kommunens handlingsplan för trygghet och studiero och skall därmed vara en skola fri från ANDTS.

Totalt narkotikaförbud skall gälla samtliga som vistas på skolans område.

Förbudet innefattar alla sorters tobak, alkohol och narkotika. Samma regler gäller vid studieresor under skoltid.

Definition

Med alkohol avses alkoholhaltig dryck/vätska.

Med narkotika avses narkotikaklassade preparat, receptbelagd medicin utan giltigt recept, sniffning, substanser klassade som hälsofarliga varor eller andra jämförbara substanser.

Med dopning avses prestationshöjande medel/dopningspreparat eller andra jämförbara substanser.

Med tobak avses här; cigaretter, tobaksfria nikotinprodukter (E-cigaretter och vitt snus), vattenpipa, cigariller, snus, råttobak.

Grundprincipen på Rudbeck är att det ska vara svårt att bruka droger och lätt att få hjälp att sluta använda droger. Generellt gäller tobaksförbud och alkoholförbud på hela skolan inklusive på skolgården. Det är heller inte tillåtet att spela om pengar i skolans lokaler.

Lagar

Enligt arbetsmiljölagen (1977:1160) är inte alkohol förenligt med en god arbetsmiljö och alkohol får därför inte förtäras i skolans lokaler under skoltid. Alkohol får inte heller förvaras i skolan.

Enligt dopningslagen (1991:1969) är all icke-medicinsk befattning med dopningsklassade preparat kriminaliserat och detta gäller även egen konsumtion.

Enligt narkotikastrafflagen (1968:64) är all befattning med narkotikaklassade preparat kriminaliserat och detta gäller även egen konsumtion. All användning av narkotika jämställs med missbruk.

Polis kan ta initiativ till drogtest även utan vårdnadshavares/ god mans medgivande. Det är förbjudet att inneha eller konsumera preparat som är klassade som narkotika. Enligt FN:s barnkonvention är skolan skyldig att skydda barn och ungdomar från narkotika. Enligt skollagen skall skolan motverka missbruk av narkotika. Arbetsmiljölagen (3 kap.) föreskriver att skolan skall ha en god arbetsmiljö och är skyldig till att förebygga ohälsa och olycksfall, bl.a. orsakat av narkotika och alkohol. Enligt socialtjänstlagen har skolan anmälningsskyldighet vid misstanke om att ett barn eller ung person far illa.

Tobakslagen (1993:581) säger att rökning är förbjuden i lokaler som används för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn eller ungdomar samt på skolgårdar och på liknande ytor utomhus vid förskolor och fritidshem. Det är inte heller tillåtet att ha speciella rökrum inomhus. Skolgården eller annan utomhusplats i förskolans eller skolans miljö ska också vara rökfri, rökrutor är inte tillåtna. Rökförbudet gäller också när kommunen lånar ut lokalerna till annan verksamhet på kvällstid.

Enligt alkohollagen (2010:1622) skall omyndiga skyddas ifrån alkohol och överlåtelse av alkohol är inte tillåten.

Förebyggande arbete

- Tydlig information om skolans regler gällande ANDTS finns att läsa i *Fakta om Rudbeck*. Mentorer informerar elever i åk 1 om skolans drogplan på mentorstid i september. Vårdnadshavare informeras av mentorer vid föräldramöte i åk 1 *för dig som går på Rudbeck*.
- Skolsköterskorna har hälsoundervisning i grupp med samtliga elever i åk 1 där ANDTS frågor diskuteras.
- Skolledningen verkar för att personalen på Rudbeck får kontinuerlig information/utbildning i drogfrågor. All personal bör ha grundläggande kunskaper om risk- och skyddsfaktorer för våra ungdomar.
- Samarbete skapas mellan skola och vårdnadshavare/ god man exempelvis vid utvecklingssamtal.
- Rudbeck skall samarbeta med andra myndigheter som våra elever kommer i kontakt med, till exempel beroendemottagning, socialtjänst och polis.
- Elever och personal ska verka för elevinflytande och delaktighet bland elever genom skolkonferenser.
- Rudbeck har även ett nära samarbete med grundskolorna i kommunen och den förebyggande enheten.
- Mentor följer elevernas skolgång samt arbetar med att skapa relationer i mentorsgruppen.
- På Rudbeck finns skolvårdar som finns för att skapa trygghet för alla elever i skolan.

Upptäcka

Personal på skolan ska uppmärksamma signaler och agera snabbt vid misstanke om missbruk/bruk. *Tecken på missbruk kan vara sämre prestation i skolan, skolk, nytt umgänge och intressen, förändrad dygnsrytm, nedstämdhet och kraftiga humörsvängningar. Ett annat tecken är större behov av pengar, aggressivitet, mindre aptit eller ett stort sömnbehov. Även rökning är förknippat med en ökad risk att missbruka andra droger.* (Drogupplysningen.se).

Risikfaktorer: bristande intresse generellt, minskad motivation till skolarbete, avsaknad av fritidsaktiviteter, försämrade skolresultat, ogiltig frånvaro, aggressivitet, rökning och avsaknad av social kontroll. Riskfaktorerna behöver inte bero på att eleven använder narkotika men med en kontrollerad uppföljning av exempelvis skolprestation, närvaro och elevens välmående ökar chansen för att sätta in stödande insatser oavsett bakomliggande orsak.

Exempel på hur skolan kan arbeta med att upptäcka:

- Kontinuerlig uppföljning av närvaron sker av ansvarig mentor
- Elevgenomgång vid mentorskonferenser

Åtgärder

Vid misstanke om narkotikabruk/missbruk hos elev åligger det all personal i skolan att rapportera detta till ansvarig rektor, kurator eller skolsköterska. Elevhälsan skall uppmärksamma och ge stöd för elever med missbruksproblematik. Det skall vara svårt att använda droger och lätt att få hjälp att sluta. För detaljerad information om hur skolan arbetar vid misstanke om droger, se processkarta nedan.

Samtal sker med elev hos skolsköterskan. (Skolsköterska och rektor har samtalet). För minderårig elev kontaktas föräldrar/ vårdnadshavare, detta görs av rektor.

Elev tillfrågas om att lämna urinprov för ett drogtest.

Vid positivt drogtest görs en anmälan till socialtjänsten och elev erbjuds hjälp att få stöd med sitt missbruk via beroendemottagning. I de fall där misstanke finns och elev/vårdnadshavare ej vill medverka till att lämna urinprov görs en socialtjänstanmälan.

Om eleven är myndig görs en bedömning av rektor huruvida orosanmälan ska göras. Rektor beslutar om avstängning från undervisningen om eleven är synligt påverkad.

I samtliga ärenden görs en uppföljning av rektor

Misstanke om langning, innehav eller försäljning av alkohol eller droger polisanmäls utan dröjsmål av rektor.

Vid stark misstanke kan skolan söka igenom elevskåp (se skriften *Fakta för dig som går på Rudbeck.*)

Påverkade elever

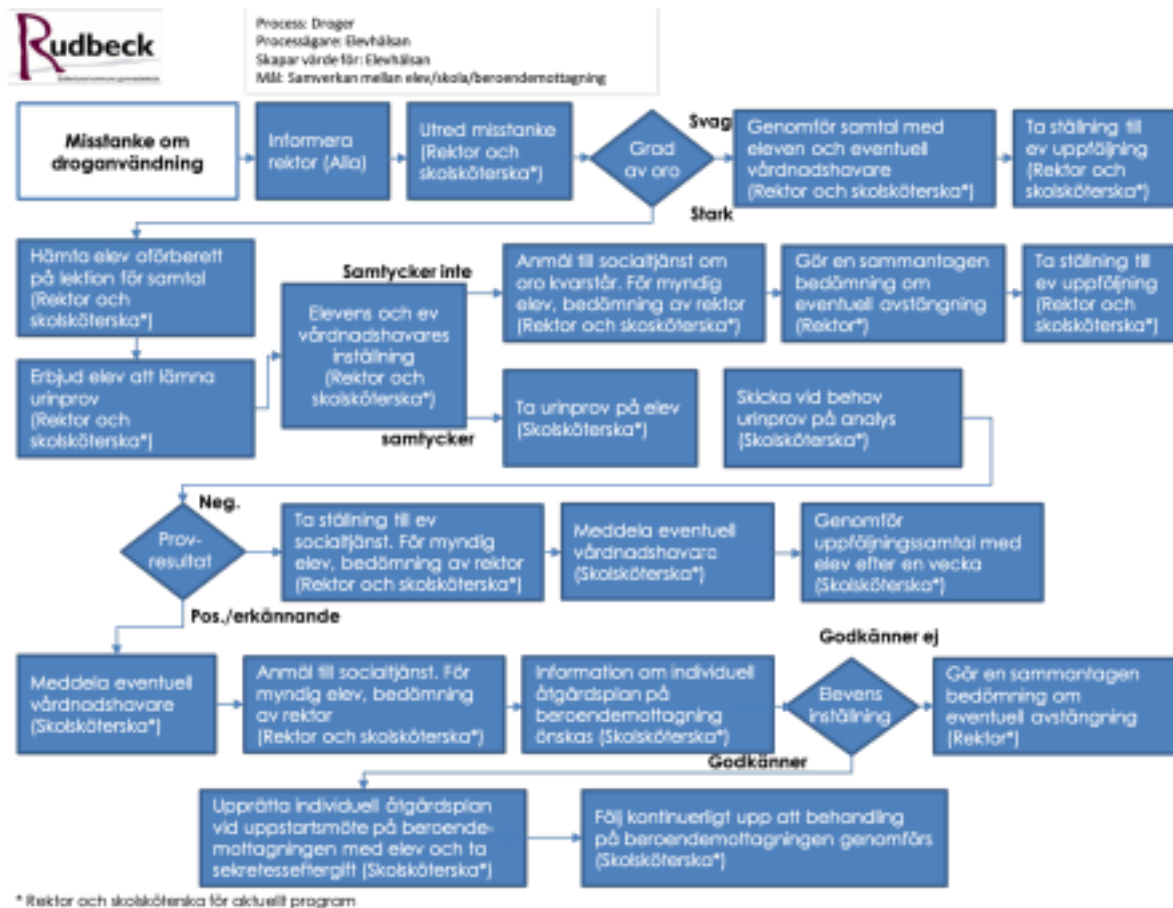
Omyndig elevs vårdnadshavare/ god man kontaktas och kallas till skolan för att hämta eleven. Om vårdnadshavare inte kan nå förs kraftigt berusade eller narkotikapåverkade elever till Maria Ungdoms mottagning. Då en kraftigt berusad eller narkotikapåverkad elev inte kan förmås att frivilligt följa skolans anvisningar tillkallas polis.

Elever som brukar tobak

Om en minderårig elev röker på skolgården kontaktas vårdnadshavare. Omyndiga och myndiga elever erbjuds stöttning att sluta.

Skolsköterskorna erbjuder individuell stöttning och motiverande samtal avseende rökavvänjning och remitterar vidare till vårdcentral vid behov.

Processkarta vid misstanke om droganvändning

Spel om pengar

Från och med den 1 januari 2018 ingår problem med spel om pengar i socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen. Det innebär att kommuner och regioner ska förebygga spelproblem och erbjuda stöd och behandling till personer som har allvarliga problem med spel om pengar. Personer med spelproblem har samma rätt till hjälp och stöd som personer med alkohol- eller drogproblem.

Förebyggande arbete

- Mentorsupplägg för spelmissbruk
- Individuella samtal

Uppmärksamhet

- Kartläggning av spelvanor i samband med hälsoenkät i år 1
- Uppföljning av frånvaro
- Individuella samtal

Åtgärdande arbete

- MI- samtal hos skolsköterska/ kurator
- Vid behov socialtjänstanmälan
- Hjälp med kontakt med extern vårdgivare